

Оксана СНИГОВСЬКА

кандидат педагогічних наук, доцент

*Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
м. Одеса, Україна*

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-3516-9706>

Ольга ГЕРВАСІЙ

здобувачка освіти,

*Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
м. Одеса, Україна*

ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0003-2421-7669>;

СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ТА МІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА ГРЕЦІЇ: МОЖЛИВОСТІ ТА ВИКЛИКИ ІНТЕГРАЦІЇ БІЖЕНЦІВ ПІСЛЯ 2022 РОКУ

Проблематика інтеграції біженців у приймаючих державах набуває особливої актуальності в умовах сучасних глобальних криз. Одним із таких викликів стало повномасштабне вторгнення Росії в Україну, яке розпочалося 24 лютого 2022 року. Як один із наслідків збройної агресії мільйони українців були вимушені залишити свої домівки, шукаючи захисту в країнах Європейського Союзу, зокрема й у Греції [2].

У цьому контексті особливого значення набувають соціальні мережі як інструмент комунікації, інтеграції та підтримки шукачів притулку. Вони не лише забезпечують інформаційну підтримку, а й сприяють формуванню нових соціальних зв'язків, адаптації до культурного середовища приймаючої країни, а також залученню біженців до освітніх і професійних можливостей.

Греція, як країна, що з 2015 року перебуває на передовій міграційних процесів, нині знову опинилася перед необхідністю адаптації міграційної політики до нових реалій, яка до 2022 року фокусувалася здебільшого на врегулюванні потоків з Близького Сходу та Північної Африки [10]. Створення таборів, процедур надання притулку, а також участь у програмах ЄС, таких як Relocation і Resettlement, визначали підходи Афін до управління міграцією.

Після початку повномасштабного вторгнення в Україну, Греція оперативно приєдналася до механізму тимчасового захисту, запровадженого Європейським Союзом, що дозволило українським громадянам отримати легальний статус, доступ до ринку праці, освіти та медичних послуг без проходження довготривалих процедур біженства [6].

Станом на кінець 2023 року, у Греції проживало понад 25 000 українців, які прибули після початку війни [7]. Хоча ця цифра менша, порівняно з іншими країнами ЄС, інтеграційні виклики залишаються значними. Грецька система не була повністю готовою до потреб мігрантів зі Східної Європи, зокрема в культурному, освітньому та адміністративному вимірах [10].

Соціальні мережі стали одним із головних інструментів адаптації українських біженців у грецькому суспільстві. Facebook-групи, Telegram-канали, Instagram-акаунти, присвячені українській спільноті в Греції, стали

центрами інформаційної, психологічної та практичної підтримки. Зокрема, такі групи у Facebook, як “Accommodation, Help & Support for Ukraine in Greece” [1], “Mobile Info Team for refugees in Greece” [5] та “Help Ukrainian Refugees” [4], надають інформацію про оформлення документів, робочі вакансії, оренду житла, безкоштовні курси грецької мови, медичну та гуманітарну допомогу.

Такі ресурси, як спільнота «Українці в Греції» у Facebook, відіграють важливу роль у формуванні діаспорної самоорганізації. Завдяки соціальним мережам біженці зберігають зв’язок із Батьківщиною, обмінюються досвідом та взаємодіють із грецькою культурою.

Грецький уряд, у співпраці з Європейською комісією та ООН, запровадив низку цифрових сервісів для підтримки українців. Зокрема, офіційна платформа [3] надає всю необхідну інформацію щодо правового статусу, працевлаштування, житла та соціальних гарантій. Мобільні додатки з перекладачами, функцією геолокації, чатами з волонтерами – усе це активно використовується як державними структурами, так і громадськими ініціативами.

Попри позитивний потенціал соціальних мереж, існують певні ризики: поширення фейків, дезінформації, шахрайських оголошень, а також мовні та культурні бар’єри. Значна частина біженців покладається на інформацію з неперевіраних джерел, що може призводити до дезорієнтації. Цифрова нерівність також залишається проблемою. Люди похилого віку, жінки з дітьми або особи з інвалідністю часто не мають доступу до технологій або навичок для їх ефективного використання [5].

Таким чином, соціальні мережі не можуть замінити системну державну політику в галузі інтеграції. Вони мають бути лише доповненням до повноцінних програм соціальної підтримки, мовного навчання та працевлаштування [10].

Грецькі політики активно висловлюються щодо міграційної політики країни, особливо в контексті війни в Україні. Прем’єр-міністр Кіріакос Міцотакіс підкреслив жорсткий, але справедливий підхід до міграції: «Ми дотримуємося політики, яка є жорсткою, але справедливою, захищаючи наші кордони та забезпечуючи дотримання законності» [8]. Міністр громадського порядку Такіс Теодорікакос заявив: «Нашим щоденним завданням є забезпечення безпеки громадян, тому ми поклали край беззаконню в багатьох районах і повернули відчуття безпеки людям» [9].

Отже, досвід Греції в інтеграції українських біженців через соціальні мережі показує як потенціал, так і обмеження цифрових платформ у сфері міграційної політики. Ефективна інтеграція можлива лише за умови поєднання державної політики, підтримки громадянського суспільства та інноваційних цифрових інструментів.

Підсумовуючи, зробимо висновок, що соціальні мережі стали ключовим інструментом у процесі адаптації українських біженців у Греції. Вони дозволяють швидко поширювати інформацію, підтримувати зв’язки з іншими українцями та отримувати допомогу. Проте їх ефективність залежить від наявності відповідної інфраструктури, державної стратегії та співпраці з

громадянським суспільством. Необхідно розвивати багатомовні офіційні платформи, розширювати доступ до цифрової грамотності для вразливих груп і посилювати міжкультурний діалог. Комплексний підхід до цифрової інтеграції може зробити грецьке суспільство більш інклюзивним і стійким до нових викликів.

Список використаних джерел:

1. Accommodation, Help & Support for Ukraine in Greece Facebook
URL : <https://www.facebook.com/groups/515173177154340> (дата звернення: 19.12.2024).
2. Amnesty International. (2023) Greece: Ukrainian refugees face ‘second-class’ treatment compared to others. URL : <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2023/03/greece-ukrainian-refugees-face-second-class-treatment-compared-to-others> (дата звернення: 19.12.2024).
3. Gov.gr. Information for Ukrainian citizens arriving in Greece. URL : <https://www.gov.gr/ukraine> (дата звернення: 19.12.2024).
4. Help Ukrainian Refugees Facebook. URL : <https://www.facebook.com/groups/helpukrainianrefugees> (дата звернення: 19.12.2024).
5. Mobile Info Team for Refugees in Greece Facebook. URL : <https://www.facebook.com/MobileInfoTeam> (дата звернення: 19.12.2024).
6. ReliefWeb. Greece: Temporary protection for displaced persons from Ukraine. URL : <https://reliefweb.int/report/greece/greece-temporary-protection-displaced-persons-ukraine> (дата звернення: 19.12.2024).
7. Reuters. (2023) More than 25,000 Ukrainian refugees have arrived in Greece. URL : <https://www.reuters.com/world/europe/more-than-25000-ukrainian-refugees-have-arrived-greece-2023-10-01> (дата звернення: 19.12.2024).
8. Skai.gr. (2023). Θεοδωρικάκος: «Καθημερινό μας καθήκον η ασφάλεια των πολιτών». URL : <https://www.skai.gr/news/politics/theodorikakos-kathimerino-mas-kathikon-i-asfaleia-ton-politon> (дата звернення: 19.12.2024).
9. ΣΚΑΪ.gr. (2023) Μητσοτάκης: «Η μεταναστευτική μας πολιτική είναι αυστηρή αλλά δίκαιη». URL : <https://www.skai.gr/news/politics/mitsotakis-i-metanasteytiki-mas-politiki-einai-austiri-alla-dikaia> (дата звернення: 19.12.2024).
10. Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου. Ο Υπουργός Μετανάστευσης κ. Παναγιωτόπουλος για την πρόκληση της μετανάστευσης. URL : <https://migration.gov.gr/o-yπουργos-metanasteysis-gia-tis-prokliseis-tis-metanasteysis> (дата звернення: 19.12.2024).
11. УВКБ ООН. (2023). Інтеграція біженців у Греції. Річний звіт 2023. URL : <https://www.unhcr.org/gr/en/publications> (дата звернення: 19.12.2024).